VERBOND VAN VERZEKERAARS

mr. H.L. De Boer
directeur

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor Financiën
t.a.v. de griffier, de heer mr. R.F. Berck
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Per e-mail

Onze referentie	Uw referentie	Den Haag
2016-00015658/RFENT		11 april 2016

Betreft
Hoorzitting impact ECB beleid

Geachte dames en heren,

In het kader van het rondetafelgesprek ECB beleid van uw Kamer wil het Verbond van Verzekeraars graag het volgende onder uw aandacht brengen.

Alhoewel er meerdere factoren zijn die de huidige lage rentestand veroorzaken is het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) hier één van de belangrijkere factor in. Afhankelijk van het soort verzekering en de aard van het product heeft de, mede door het ECB beleid veroorzaakte, lage rente negatieve gevolgen voor zowel klanten als verzekeraars. Vanuit het perspectief van de klant is dat als volgt.

Bij de zogenaamde kapitaal- en beleggingsverzekeringen, waarbij de klant verplicht is een lijfrente te kopen alsmede bij pensioenverzekeringen zonder garanties ligt het rente- en beleggingsrisico, indien geen aanvullende garanties zijn gegeven door de verzekeraar, volledig bij de polishouder. De lage rente levert dan relatief lagere uitkeringen op. Ondanks gerichte informatievoorziening vanuit de verzekeraar is het toch mogelijk dat klanten hun verwachtingen onvoldoende hebben aangepast of aanvullende maatregelen hebben getroffen. Een lagere uitkering heeft direct effect op de koopkracht.

Verzekeraars hebben zelf ook last van de aanhoudende lage rente die mede wordt veroorzaakt door het beleid van de ECB. Zij zijn voor bijvoorbeeld pensioenverzekeringen in het verleden gegarandeerde verplichtingen aangegaan die waren gebaseerd op 4 % (later 3 %) rekenrente, terwijl zij nu met veel lagere marktrentes worden geconfronteerd. En dat renterisico komt voor rekening van de verzekeraar die hierdoor inteert op zijn vermogen. Verzekeraars hebben zich, om problemen te voorkomen, tegen dit risico in veel gevallen (deels) ingedekt door middel van

Informatie: dhr. mr. N. Obolonsky
Doorkiesnummer 0703338616 Fax 0703338510 E-mail n.obolonsky@verzekeraars.nl
Bordewijklaan 2, 2591 XR Den Haag, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, Internet www.verzekeraars.nl

kostbare maar met het oog op de verwachtingen van klanten onmisbare en zeer waardevolle hedges. De polishouder heeft immers een garantie op een pensioenuitkering. In tegenstelling tot pensioenfondsen mag een verzekeraar namelijk niet korten op de uitkering ('afstempelen'), omdat hij dan contractbreuk pleegt.
Schadeverzekeraars met lang lopende verplichtingen zoals aansprakelijkheidsverzekeraars en inkomensverzekeraars voor arbeidsongeschiktheid hebben eveneens last van een lage rente. Voorzieningen om gedurende vele jaren een arbeidsongeschiktheidsuitkering te kunnen doen renderen, door de lage rente, nu niet zoals verwacht. Dit kan uiteindelijk ook leiden tot minder buffervermogen en / of hogere premies.

Het huidige beleid van de ECB met negatieve depositorentes en de steeds verdere verlaging van de kapitaalmarktrente in het kader van het QE beleid (Quantitative Easing) leidt dus enerzijds tot zowel lagere uitkeringen voor de klant als tot het interen van verzekeraars op hun vermogen. Anderzijds zorgt het ook voor ongewenste neveneffecten, namelijk ongewenste zeepbellen ('bubbles') en de daarmee toenemende volatiliteit in de financiële markten welke negatieve gevolgen met zich meebrengt voor verzekeraars. Dit leidt vanuit de toezichtwetgeving ('Solvency II') weer tot hogere kapitaaleisen, hetgeen op termijn weer zal leiden tot hogere premies. Tegelijkertijd dringt ook het besef door dat de zogenaamde risicovrije staatsobligaties niet in alle gevallen echt risicovrij zijn.

Kortom het hele spectrum van lage rente en de zoektocht naar beleggingsalternatieven zal op termijn ook een grote impact kunnen hebben op verzekeraars en polishouders, hoewel op dit moment, in tegenstelling tot de pensioenfondsen, nog geen sprake is van een acuut probleem. In het kader van de nieuwe solvabiliteitswetgeving ('Solvency II') zijn alle risico's immers veel beter zichtbaar, hetgeen een stimulans geeft om tijdig adequate maatregelen te nemen om de risico's te mitigeren en de kapitaalpositie te versterken. Gemiddeld genomen is de verzekeringssector op dit moment goed gekapitaliseerd. Het probleem voor klanten die nu verplicht een lijfrente moeten kopen en de deelnemers in een DC ('defined contribution') pensioenregeling is echter wel acuut, omdat hun lagere uitkeringen niet meer gerepareerd kunnen worden.

Het is dus voor huidige en toekomstige klanten van groot belang dat de rente niet nog vele jaren op het huidige lage niveau blijft. Het ECB beleid zou dus in de komende periode langzaam weer in een tegenovergestelde beweging moeten worden aangepast, waarbij grote schokken moeten worden vermeden. Binnen de ECB zijn er op dit moment al enkele kritische tegenkrachten actief die het beleid willen ombuigen.

Het Verbond van Verzekeraars vraagt uw Kamer te bevorderen dat door de betrokken Nederlandse instanties een signaal wordt gegeven richting de beleidsmakers in Europees verband om het beleid in door ons aangegeven zin aan te passen. Met name De Nederlandsche Bank kan als onderdeel van de ECB hier een sleutelrol in spelen. Ook het kabinet kan in de Raad een actieve rol spelen, waardoor verzekeraars (en pensioenfondsen) meer lucht krijgen om hun bijdrage te leveren aan een gezond en toekomstbestendig stelsel van oudedagsvoorzieningen in het belang van alle polishouders en deelnemers. Ook het door het Verbond gewenste wetsvoorstel inzake verbetering premieregelingen kan hiertoe een belangrijke bijdrage leveren.

Met vriendelijke groet,

H.L. De Boer